

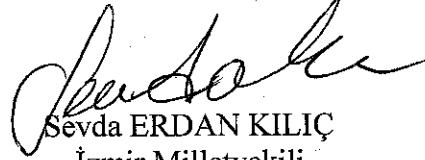

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 26 Kasım 2019
Sayı : 972

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

5258 Sayılı ve 24/11/2004 Tarihli Aile Hekimliği Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur. 25/11/2019

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Sevda ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Kamuoyuna zaman zaman, aile içi kadına ve çocuğa psikolojik ve fiziksel şiddet haberleri yansımaktadır. Aile Psikolojik Danışmanlığı merkezlerinin kurulması, bütün bu aile içi psikolojik ve fiziksel şiddet olaylarının önlenmesi açısından önemlidir. Aile Psikolojik Danışmanlığı uygulaması ile şiddete eğilimli bireylerin, bu merkezlerde rehabilite edilmesi ve topluma kazandırılması amaçlanmaktadır.

Yaşadığımız bu zor günlerde aile olarak psikolojik destek almak her vatandaşımızın hakkıdır ve sosyal devlet anlayışı gereği Aile Psikolojik Danışmanlığı sistemi getirilmelidir. Ülke olarak içinde bulunduğumuz bu zor günlerde, yaşadığımız toplumsal çöküntüden kurtulabilmek için Aile Psikolojik Danışmanlığı uygulamasının başlatılması gereklidir.

Aile içi şiddet olaylarının yanı sıra; son dönemde giderek artan ekonomik sıkıntılar, yüzde 15'lere dayanan işsizlik, toplumsal travmalar ve belirsizlikler, vatandaşların psikolojik durumlarının bozulmasına, giderek stresli, depresyona ve intihara meyilli bir yaşam sürmelerine neden olmaktadır. Ekonomik olarak zor durumda olan, ödeyemediği için borçları gün geçtikte artan ve bu nedenle de kendisini çaresiz hisseden vatandaş, yaşama tutunabilmek için bir dal aramaktadır. Fakat bu dalı da bulamadığı zaman yaşadığı travma ve çaresizlik, onu farklı yol ve yöntemlere itmektedir. Bunların en başında da intihar gelmektedir. Devletimizin asli görevlerinden birisi vatandaşlarımızı, intihara kadar götüren bu eşikten kurtarmaktır. Bunun için de Aile Hekimliği merkezleri gibi Aile Psikolojik Danışmanlığı merkezleri kurulmalıdır.

Toplum içerisinde problemlili ailelere müdahalede bulunacak, onların her türlü sorunları ile ilgilenecek, yeri geldiğinde sosyo-ekonomik destek sağlayacak tecrübeli ekiplerin bir arada olduğu kamu birimlerine ihtiyaç vardır. Aile Psikolojik Danışmanlığı uygulaması ile amaçlanan; toplumumuzda sağlıklı, mutlu, bilinçli aileler oluşmasına, yetişkinlerin çocukları, eşleri ve komşuları ile ilişkilerini geliştirmesine, mutlu ve uyumlu bir yaşam sürdürmelerine katkıda bulunmaktır.

Vatandaşlarımız, günümüzde yaşadığı ekonomik ve psikolojik sorunlar nedeniyle bunalıma girmekte ve bu bunalımlar kişileri intihara kadar sürüklemektedir. Son bir ay içerisinde ailece yaşanan toplu intihar vakaları, sosyal devlet anlayışının geliştirilmesi, sosyal devlet politikaları ve projelerinin bir an önce hayata geçirilmesinin önemini bir kez daha göstermiştir. Son yıllarda izlenen yanlış politikalar nedeniyle eğitim, ekonomi, sağlık gibi temel alanlarda ciddi sorunlar ortaya çıkmıştır. Bu tablo; aile ve toplumsal yaşamı olumsuz etkilemiş, aile içi ve toplumsal şiddet olaylarında ciddi artışlar meydana gelmiştir. Son 10 yılda 2337 kadın şiddet görerek hayatını kaybederken, en çok boşanmak istedikleri ve kendi hayatlarına dair karar almak istedikleri için öldürülmüştür. Suça sürüklenen ve suçun mağduru olan çocuk sayısında da ciddi artışlar görülmektedir. Türkiye'nin bu stres-şiddet-çöküntü tablosu ile geleceğe yürütmesi mümkün değildir. Buna devlet olarak acilen çözüm bulunması gerekmektedir.

Aile Psikolojik Danışma Merkezlerinin kurulmasıyla; üniversitelerin sosyal hizmet, psikoloji, sosyoloji, çocuk gelişimi, rehberlik ve psikolojik danışmanlık, aile ve tüketici bilimleri bölümlerinden mezun olanları devlette istihdam etme şansı da doğacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Kanunun adı, "Aile Psikolojik Danışmanlığı" ibaresini de içerecek şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 2- Teklifte Kanuna eklenen "Aile Psikolojik Danışmanının" tanımı yapılmıştır.

MADDE 3- Aile Psikolojik Danışmanlığı için üniversitelerin hangi bölümlerinden mezun olanların başvurabileceği belirtilmiştir.

MADDE 4- Kanunun personelin statüsü ve mali haklarla ilgili maddesine "Aile Psikolojik Danışmanı ve Aile Psikolojik Danışmanlığı" ibareleri eklenmiştir.

MADDE 5- Aile Psikolojik Danışmanlığı merkezlerinin kiralanmasıyla ilgili düzenleme yapılmıştır.

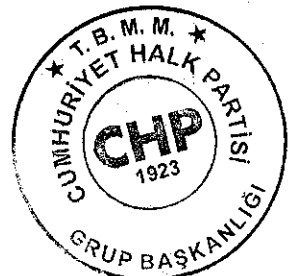
MADDE 6- Vatandaşların Aile Psikolojik Danışmanlığına nasıl başvuru yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

MADDE 7- Aile Psikolojik Danışmanlarının denetim, sorumluluk ve mal bildirimi hükümlerinin nasıl olacağı belirtilmiştir.

MADDE 8- Aile Psikolojik Danışmanlığı Merkezlerinde aranacak şartların, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

MADDE 9- Yürürlük maddesidir.

MADDE 10- Yürütme maddesidir.

5258 SAYILI AİLE HEKİMLİĞİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – 5258 Sayılı ve 24/11/2004 Tarihli Aile Hekimliği Kanununun adı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Aile Hekimliği ve Aile Psikolojik Danışmanlığı Kanunu”

MADDE 2- 5258 Sayılı Aile Hekimliği Kanununun 2’inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Aile Psikolojik Danışmanı: Aile üyelerinin psiko-sosyal ve ekonomik yapılarını tehdit eden sorunların oluşmadan önce engellenmesi ve ortaya çıkan sorunların çözülmesinde birey ve aile ile çalışan; boşanma, ayrılık, çocuk yetiştirme, ev yönetimi ve finansal zorluklar gibi konularda danışanları bilgilendiren; ilaç, psikiyatri ve adli yardım gerektiren durumlarda ilgili uzmana yönlendiren; ebeveynler ve çocuklar arasında ilişki ve iletişim sorunlarına yol açan gelişim ve eğitim gibi konularda tavsiyelerde bulunan ve tam gün esasına göre çalışan uzmandır.”

MADDE 3- 5258 Sayılı Kanununun 3’üncü maddesine ikinci fıkra olarak aşağıdaki bent eklenmiştir:

“Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı; sosyal hizmet, psikoloji, sosyoloji, çocuk gelişimi, rehberlik ve psikolojik danışmanlık, aile ve tüketici bilimleri bölümlerinden lisans düzeyinde mezun olanlar, kendilerinin talebi ve Bakanlığın muvafakati üzerine, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın, sözleşmeli olarak çalıştırmaya veya bu nitelikteki Bakanlık personeli Aile Psikolojik Danışmanlığı uygulamaları için görevlendirmeye veya aile danışmanlığı eğitimi veren kurumlarla sözleşme yapmaya yetkilidir.”

MADDE 4- 5258 Sayılı Kanunun 3’üncü maddesinde yer alan “aile hekimi ve aile sağlığı” ibarelerinden sonra “... ile aile psikolojik danışmanı ve aile psikolojik danışmanlığı” ibareleri eklenmiştir.

Kanunun 10’uncu fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

“Aile Psikolojik Danışmanlığı uzmanlık eğitimi veren vakıf üniversiteleri ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı arasında bu maddenin birinci fıkrası kapsamında kurumsal sözleşme yapılabilir ve sekizinci fıkradaki usul ve esaslara göre üniversite hesabına ödeme yapılır.”

Kanunun 12’inci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

“Aile Psikolojik Danışmanları ve Aile Psikolojik Danışmanlığı çalışanlarının yıllık izinleri, yıl içinde çalışılan süre ile orantılı olmak ve ait olduğu sözleşme döneminde kullanılmak üzere otuz gündür. Ayrıca beş gün kongre ve seminer izni ile mazeretleri nedeniyle beş gün izin”

verilebilir. Evlenme, ölüm, doğum ve emzirme hâllerinde, 657 sayılı Kanunun 4/B maddesi kapsamındaki sözleşmeli personele ilişkin izin süreleri uygulanır.”

MADDE 5- 5258 Sayılı Kanunun 4’üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Hazine, belediye veya il özel idaresine ait taşınmazlardan aile sağlığı veya aile psikolojik danışmanlığı merkezi olarak kullanılması uygun görülenler, Maliye Bakanlığı, belediye veya il özel idarelerince bu amaçla kullanılmak üzere doğrudan aile hekimine ya da aile psikolojik danışmanına kiraya verilebilir.”

MADDE 6- 5258 Sayılı Kanunun 5’inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Aile hekimliği ve psikolojik danışmanlığı uygulaması kapsamında kişilerin aile hekimine veya psikolojik danışmanına kaydı yapılır. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığınca belirlenen süre sonunda kişiler aile hekimlerini ya da psikolojik danışmanlarını değiştirebilirler veya Sağlık Bakanlığı ya da Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı kişilerin aile hekimini ya da psikolojik danışmanını değiştirebilir. Her bir aile hekimi veya psikolojik danışmanı için kayıtlı kişi sayısı; coğrafi şartlar, sağlık hizmet planlaması gibi kriterler esas alınarak Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Sağlık Bakanlığı ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca belirlenir.

Aile hekimliği ve psikolojik danışmanlığı hizmetleri ücretsizdir; acil haller hariç, haftada kırk saatten az olmamak kaydı ile Bakanlıkça belirlenen kıstaslar çerçevesinde ilgili aile hekiminin ya da psikolojik danışmanının talebi ve o yerin sağlık idaresince onaylanan çalışma saatleri içinde yerine getirilir. Türkiye Halk Sağlığı Kurumunca belirlenen aile sağlığı merkezlerinde çalışma saatleri dışında, aile hekimleri ve aile sağlığı çalışanları ile gerektiğinde Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşları personeline nöbet görevi verilebilir. Aile hekimliği uygulamasına geçilen yerlerde acil haller ve mücbir sebepler dışında, kişi hangi sosyal güvenlik kuruluşuna tâbi olursa olsun, aile hekiminin sevk olmaksızın sağlık kurum ve kuruluşlarına müracaat edenlerden katkı payı alınır. Alınacak katkı payı tutarı Sağlık, Maliye ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler bakanlıklarınca müştereken belirlenir. Aile hekimliği uygulamasına geçilen yerlerde, diğer kanunların aile hekimliği hizmetleri kapsamındaki hizmetlerin sunumu ile sevk ve müracaata ilişkin hükümleri uygulanmaz. Aile hekimliği hizmetleri dışında kalan birinci basamak sağlık hizmetleri toplum sağlığı merkezleri tarafından verilir ve bu merkezlerin organizasyonu, kadroları, görevleri ile çalışma usûl ve esasları Türkiye Halk Sağlığı Kurumunca belirlenir. Yabancılar hakkında ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Aile hekimlerinin şahsî kayıtları ilgili il ve ilçe sağlık idare birimlerinde tutulur. Aile hekimlerinin kullandığı basılı veya elektronik ortamda tutulan kayıtlar, kişilerin sağlık dosyaları ile raporlar, sevk belgesi ve reçete gibi belgeler resmî kayıt ve evrak niteliğindedir. Bu kayıt ve belgeler, hekimin ayrılması veya kişinin hekim değiştirmesi halinde eksiksiz olarak devredilir. İlgili mevzuatta birinci basamak sağlık kuruluşları ve resmî tabiplerce düzenlenmesi öngörülen her türlü rapor, sevk evrakı, reçete ve sair belgeler, aile hekimliği uygulamasına geçilen yerlerde aile hekimleri tarafından düzenlenir.”

MADDE 7- 5258 Sayılı Kanunun 6. Maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

“Aile hekimleri ve aile sağlığı çalışanları ile aile psikolojik danışmanları ve psikolojik danışmanlığı çalışanları, mevzuat ve sözleşme hükümlerine uygunluk ile diğer konularda

Bakanlık, ilgili mülkî idare ve sağlık idaresinin denetimine tâbidir. Aile hekimi ve aile sağlığı ile aile psikolojik danışmanı ve psikolojik danışmanlığı çalışanları, görevleriyle ilgili ya da görevleri başında işledikleri veya kendilerine karşı işlenen suçlarda Devlet memurları gibi kabul edilir. Aile hekimi ve aile sağlığı ile aile psikolojik danışmanı ve aile psikolojik danışmanlığı çalışanları, 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu gereğince mal bildiriminde bulunmakla yükümlüdür.”

MADDE 8- 5258 Sayılı Kanunun 8. maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

“Aile psikolojik danışmanı ve aile psikolojik danışmanlığı çalışanlarının çalışma usul ve esasları; çalışılan yer, kurum ve statülerine göre öncelik sıralaması; aile psikolojik danışmanlığı uygulamasına geçiş ve nakillere ilişkin puanlama sistemi ve sayıları; aile psikolojik danışmanlığı merkezi olarak kullanılacak yerlerde aranacak fiziki ve teknik şartlar; meslek ilkeleri; iş tanımları; performans ve hizmet kalite standartları; kullanılacak belgelerin şekli ve içeriği, kayıtların tutulması ile çalışma ve denetime ilişkin usul ve esaslar Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığınca birlikte çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Aile psikolojik danışmanı ve aile psikolojik danışmanlığı çalışanlarıyla yapılacak sözleşmede yer alacak hususlar ve bu Kanunda belirlenen esaslar çerçevesinde bunlara yapılacak ödeme tutarları ile bu ücretlerden indirim oran ve şartları, sözleşmenin feshini gerektiren nedenler, Cumhurbaşkanınca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.”

MADDE 9 - Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

